

**Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un
pārvaldības konsultatīvās padomes sēdes
PROTOKOLS
Rīgā**

2015.gada 23.novembrī

Nr.4.1-27/4/2015

Sēdes norises vieta: Zemkopības ministrija, Republikas laukums 2, 23.stāva zāle.

Sēdes norises laiks: no plkst.11:00 līdz plkst.12:45

Sēdi vada: **Dagnis Straubergs** – Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) priekšsēdētājs, biedrības „Latvijas Pašvaldību savienība” (turpmāk – LPS) pārstāvis, Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs.

Darba kārtībā:

Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību (turpmāk – MVZM) noteikumu projekts un Licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtības (turpmāk – LMVZMK) noteikumu projekts, par tiem saņemtie atzinumi ar iebildumiem un atšķirīgie viedokļi.

Sēdē piedalās:

Padomes sekretariāta vadītājs: **Normunds Riekstiņš** – Zemkopības ministrijas Zivsaimniecības departamenta (turpmāk – ZM ZD) direktors;

Padomes locekļi: **Jānis Lagūns** – ZM ZD direktora vietnieks;
Daiga Vilkaste – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) Dabas aizsardzības departamenta direktore;
Raimonds Indrāns – LPS pārstāvis, Burtnieku novada domes priekšsēdētāja vietnieks;
Mārtiņš Balodis – Makšķerēšanas interešu grupas (turpmāk – MIG) vadītājs;
Juris Dančauskis – Zvejniecības interešu grupas (turpmāk – ZIG) vadītājs;
Aivars Ruņģis – ŪRIG pārstāvis.

Padomes padomdevēji: **Ēriks Aleksejevs** – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” (turpmāk – BIOR) Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu nodaļas pētnieks; —

Sēdē nepiedalās:

Padomes locekļi: **Baiba Zasa** – VARAM Vides aizsardzības departamenta Ūdens resursu nodaļas vecākā eksperte;
Andris Grīnbergs – MIG pārstāvis;
Ojārs Beķeris – Ūdeņu resursu apsaimniekošanas un aizsardzības interešu grupas (turpmāk – ŪRIG) vadītājs;
Guntars Ezeriņš – Zemūdens medību interešu grupas (turpmāk – ZMIG) vadītājs;
Oļegs Jukna – ZMIG pārstāvis;

Jānis Pētermanis – ZIG pārstāvis.

**Padomes
padomdevēji:**

Georgs Korņilovs – BIOR Zivju resursu pētniecības departamenta vadītājs;

Gita Strode – Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) Dabas aizsardzības departamenta direktore;

Raivo Viksne – Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Zvejas kontroles departamenta Iekšējo ūdeņu kontroles daļas vecākais inspektors;

Vladislavs Barsukovs – VVD Zvejas kontroles departamenta direktora vietnieks, Jūras kontroles daļas vadītājs.

Pārējie klātesošie:

Gunta Ozoliņa – ZM ZD Zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vecākā referente.

Sēdi protokolē:

Inese Miķelsone – ZM ZD Zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vadītāja vietiece.

Sēdes gaita:

D.Straubergs atklāj sēdi un aicina N.Riekstiņu iepazīstināt ar šīs sēdes darba kārtības jautājumiem.

N.Riekstiņš informē, ka iniciatīva sēdes sasaukšanai nāca no MIG puses, jo iepriekšējās Padomes sēdēs tika nolemts, ka, ja MVZM noteikumu projektu un LMVZMK noteikumu projektu pēc oficiālā saskaņošanas procesa būs skārušas būtiskas izmaiņas, pirms šo projektu tālākas virzības tie būtu atkal apspriežami un saskaņojami Padomē. Tāpat N.Riekstiņš norāda, ka Padomei ir jāvienojas un jāidentificē pastāvošās svarīgākās viedokļu atšķirības jeb “sarkanās līnijas”, kas pastāv starp Padomi un iebildumu sniedzējiem, kas ir ārpus Padomes. Par tām tad tālāk varētu tālāk spriest jau augstākā lēmējpersonu līmenī.

M.Balodis atgādina, ka MIG sākotnēji bija vairāki priekšlikumi, kurus Padome akceptēja un iekļāva noteikumu projektā un kas tagad no MVZM noteikumu projekta gan sabiedriskās apspriešanas, gan oficiālās saskaņošanas laikā ir pazuduši. Tālāk kā vienu no patlaban pastāvošajiem problēmjautājumiem šajā noteikumu projekta redakcijā norāda uz 13.1.1.apakšpunktu, kura piedāvātajā variantā maksšķerniekiem vairs nebūtu izmantojami ap 30 % saskaņā ar pastāvošajiem noteikumiem atļauto mākslīgo ēsmu. Piemēram, maksšķernieki lieto mākslīgās ēsmas kopā ar ofseta āķi, kura izmērs pārsniedz noteikumu projektā paredzētos 15 mm, bet vienlaikus nekaitē zivīm, tāpēc uzskata, ka āķu izmērs no noteikumu projekta ir izņemams.

J.Dančauskis ierosina, ka ir nosakāms aizliegums tikai vairākzūburu āķa izmantošanai, ja tā izmērs starp smili un kātiņu pārsniedz 15 mm.

Padome vienojas, ka noteikumu projektā atbalstāma šāda 13.1.1.punkta redakcija:

“13.1.1. **vairākzūburu** āķa izmērs starp smaili un kātiņu nepārsniedz 15 mm (izņemot samu ieguvei Daugavas baseinā, kurai āķa izmērs nav noteikts);”.

M.Balodis norāda, ka MIG vēl arvien uzskata, ka tās sākotnējais piedāvājums līdaku un zandartu loma samazinājumam no 5 uz 3 zivīm no katras sugas bija interešu grupas ietvaros izvērtēts, pamatots un atbalstīts, taču uz to vairs šobrīd neuzstāj, jo saprot, ka šis jautājums nav

īpaši populārs un netiek atbalstīts plašākā makšķernieku sabiedrībā. Tomēr šis priekšlikums no MIG puses tiek saglabāts kā rekomendācija tālākām diskusijām par šo jautājumu nākotnē.

Padome vienojas, ka līdaku un zandartu loma lielums šajā noteikumu projektā netiek samazināts un paliek 5 zivis no katras sugas.

M.Balodis attiecībā uz sama un vēdzeles lomā paturamā pieļaujamā garuma izmaiņām atgādina, ka Lietuvā sama minimālais izmērs ir 75 cm, bet Igaunijā samus aizliegts makšķerēt vispār, un, ka jāpaliek pie sākotnēji MIG piedāvātajiem priekšlikumiem, jo tie bija pamatoti ar nepieciešamību saudzēt konkrēto sugu nārstojošām zivīm atbilstošāko izmēru.

D.Straubergs ierosina par šo jautājumu balsot.

Padome ar 5 balsīm “par” un 3 “pret” (M.Balodis, D.Vilkste, A.Ruņģis) nolemj samam saglabāt noteikumu projekta patreizējā redakcijā noteikto pieļaujamo izmēru 60 cm, bet vēdzelei – 35 cm.

M.Balodis aktualizē jautājumu saistībā ar MVZM noteikumu projekta 24.2.apakšpunktu, no kura nav skaidri saprotams, kas īsti ir caurtece un kanāls, minot konkrētu piemēru par Juglas upi Rīgā. M. Balodis uzsver, ka zivju koncentrēšanās vietas šajā periodā noteikti zina VVD inspektori un ZM ZD tās noteikti var precizēt. M. Balodis uzsver, ka valstī nedrīkst būt tāda situācija, kad vienus noteikumus dažādas kontrolējošās institūcijas traktē dažādi.

N.Riekstiņš, M.Balodis, D.Vilkste un D.Straubergs diskutē par to, kāpēc šis punkts noteikumos ir nepieciešams un, vai šo noteikumu pielikumā varētu tikt sagatavots saraksts ar konkrētu caurteču un kanālu uzskaitījumu, kuros no 1.marta līdz 30.aprīlim būtu aizliegts makšķerēt.

Padome vienojas, ka turpinās strādāt pie jautājuma kas un kā nākotnē varētu izveidot konkrētu caurteču un kanālu sarakstu, kuros no 1.marta līdz 30.aprīlim būtu aizliegts makšķerēt, bet MVZM noteikumu projekta 24.2.apakšpunkta redakcija patreiz tiek saglabāta nemainīta.

M.Balodis norāda, ka nākamais jautājums, kuram MIG nepiekrīt, ir MVZM noteikumu projekta 23.2.2.apakšpunktā iestrādātā norma, ka rudens lieguma laikā no 1. oktobra līdz 15. novembrim īpaši izdalītajā un zvejai šajā laikā pieejamajā lašu zvejas zonā no Vecāķiem līdz Vaivariem, lomā drīkstētu paturēt lasi tikai tad, ja tam būtu audzētavā nogriezta taukspura. M.Balodis informē, ka MIG pilnā mērā atbalsta ideju lašu dabīgā nārsta aizsardzībai, taču nepiekrīt šāda lieguma ieviešanai, kamēr visi mākslīgi pavairotie laši nav iezīmēti ar audzētavā nogrieztu taukspuru vismaz 3-4 gadus pirms šāda aizlieguma ieviešanas.

D.Straubergs aicina Padomi balsot par šo jautājumu.

Padome ar 7 balsīm “par” un 1 “atturas” (D.Vilkste) nolemj atbalstīt šādu MVZM noteikumu projekta 23.2.2.apakšpunkta redakciju:

“23.2.2. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča ūdeņos no 1. oktobra līdz 15. novembrim, **izņemot lašus un taimiņus**, kas iegūti Rīgas jūras līča ūdeņu teritorijā no Vecāķiem līdz Vaivariem, kura atrodas starp perpendikuliem, kas vilkti no krasta punktu koordinātām 57° 05' 10" N, 24° 07' 03" O un 56° 57' 70" N, 23° 40' 40" O, līdz 20 metru dziļumam;”

J.Dančauskis par MVZM noteikumu projekta 26.4.apakšpunktā ietverto jauno normu "aizliegts makšķerēt ne tuvāk par 25 m no apzīmētiem rūpnieciskās zvejas rīkiem" norāda, ka šāds nosacījums tikai saasinās konfliktus starp zvejniekiem un makšķerniekiem un uzskata, ka iepriekšējā norma "50 m attālums" ir saglabājama, jo zvejas rīku konstrukcija zem ūdens vai zem ledus aiziet tālu no zvejas rīka marķējuma vietas. Tāpat J.Dančauskis uzskata, ka jūras piekrastes ūdeņos šādam aizliegumam vajadzētu būt pat līdz 100 m.

Padome vienojas, ka MVZM noteikumu projekta 26.4.apakšpunktā saglabājama iepriekšējā norma "aizliegts makšķerēt ne tuvāk par **50 m** no apzīmētiem rūpnieciskās zvejas rīkiem".

M.Balodis par MVZM noteikumu projekta 27.punktu un 3.pielikumu norāda, ka MIG un URIG uzskata, ka iebrišanas aizliegums makšķerējot ir svītrojams. Tā ieviešana nav pietiekami pamatota un izvērtēta. Tāpat nav sniegti pietiekami argumenti makšķerēšanas lieguma termiņu pagarināšanai lielākajā daļā pielikumā ietvertajās ūdenstilpēs par aptuveni 1-1,5 mēnešiem. M. Balodis uzsver, ka šo punktu papildinošā pielikuma patreizējā versijā ir nepieņemamas pretrunas, piemēram, Gaujā lašveidīgo nārsta laikā atļauts bradāt un makšķerēt ar dabīgo ēsmu (uz kuras veiksmīgi ķeras gan taimiņi, gan laši), bet pēc 1. janvāra vairs nedrīkst iebriest Gaujā. Turklāt tas attiecas arī uz pavasara palu laiku. Šādu absurdu piemēru noteikumu projekta 3.pielikumā esot daudz. M. Balodis uzsver, ka iebrišanas liegumus pašvaldības var risināt lokāli, ja tas kādā vietā ir patiesi nepieciešams.

D.Vilkaste informē, ka iebrišanas aizliegums makšķerējot būtu svarīgs no zivju resursu aizsardzības viedokļa, lai pasargātu zivju ikrus no izbradāšanas zivju nārsta vietās.

N.Riekstiņš atgādina par Latvijas Makšķernieku asociācijas (turpmāk – LMA) argumentāciju šī priekšlikuma sakarā. LMA uzskata, ka no zivju resursu aizsardzības viedokļa zandartu un līdaku loma samazinājums no 5 uz 3 zivīm nedotu tādu labumu, kā citi zivju resursu aizsardzības pasākumi, piemēram, iebrišanas aizliegums makšķerējot vai makšķerēšanas aizlieguma termiņa pagarināšana, lai nodrošinātu zivju aizsardzību nārsta periodā.

N.Riekstiņš informē arī par LMA un Makšķernieku radošā kluba (turpmāk – MRK) priekšlikumiem saistībā ar MVZM noteikumu projekta 3.pielikumu, no kura šīs biedrības vēlētos izņemt atsevišķas vietas, kurās bija paredzēts makšķerēšanas aizliegums visa gada garumā, un papildus prasa arī atcelt šos aizliegumus.

A.Ruņģis, N.Riekstiņš, Ē.Aleksejevs, J.Dančauskis un M.Balodis diskutē par nepieciešamību saglabāt iepriekšminētajās vietās buferzonu makšķerēšanas un zvejas ierobežošanai un skaidro pamatojumu aizliegumam makšķerēt visu gadu šajos ūdeņos, jo zivju koncentrācija tur ir ievērojami lielāka nekā citās vietās.

N.Riekstiņš uzskata, ka labākais risinājums šādās vietās būtu paredzēt iespēju makšķerēt tikai tad, ja ir organizēta licencētā makšķerēšana. Šādu nosacījumu varētu paredzēt noteikumu projekta atsevišķā punktā, ja no 3.pielikuma izņemtu vietas, kurās makšķerēšana aizliegta visu gadu.

Padome atbalsta N.Riekstiņa piedāvāto risinājumu.

D.Straubergs aicina Padomi atbalstīt viedokli, ka iebrišanas aizliegumi makšķerējot un makšķerēšanas lieguma termiņa pagarinājumi zivju nārsta aizsardzībai, ir lemjami lokāli uz vietas pašvaldībās, kā tas jau patlaban ir paredzēts noteikumu projektā.

Padome ar 7 balsīm “par” un 1 balsi “pret” (D.Vilkaste) nolemj MVZM noteikumu projekta 27.punktā un 3.pielikumā neparedzēt iebrišanas aizliegumu maksšķerējot, kā arī 3.pielikumā nepagarināt maksšķerēšanas lieguma periodus salīdzinot ar jau pastāvošo regulējumu un saglabāt iespēju pašvaldībām lemt par iebrišanas aizliegumu noteikšanu to administratīvo teritoriju ūdeņos.

N.Riekstiņš informē par veiktajām izmaiņām LMVZMK noteikumu projektā un saņemtajiem iebildumiem no LMA, Vides konsultatīvās padomes (turpmāk – VKP) un MRK par to, ka noteikumu projekta 5.3.apakšpunkts būtu svītrojams, jo tas nav uzskatāms par pamatojumu licencētās maksšķerēšanas, vēžošanas vai zemūdens medību kārtības noteikšanai, kā arī iepriekšminētie iebildumu sniedzēji uzskata, ka licencētā maksšķerēšana ieviešama tikai zivju sugu aizsardzībai vai maksšķerēšanu skaita ierobežošanai. Tāpat LMA un VKP izsaka priekšlikumu, ka pašvaldības, kurās noteikta licencētās maksšķerēšanas, vēžošanas vai zemūdens medību kārtība, no 2017.gada 1.janvāra nevar pretendēt uz Zivju fonda līdzekļiem. MRK vispār iebilst pret šādas Zivju fondā iemaksājamās % likmes samazināšanu. Vēl viens jautājums ko izvirza LMA, ir obligātas bezmaksas licences ieviešana to zivju ieguvei, kurām MVZM noteikumos nav noteikts loma paturamais skaits, svara un garuma ierobežojums. Bezmaksas licence ļautu uzskaitīt maksšķerēšanu skaitu, pie tam vēlas arī paredzēt, ka tiek nodrošināta bezmaksas licenču saņemšana uz visu attiecīgā nolikuma darbības laiku. MRK uzskata, ka šādu zivju ieguve būtu atļaujama vispār bez licences. N.Riekstiņš norāda, ka noteikumu projekta 25.punktā jau ir paredzēta samazinātas maksas licences vai bezmaksas licences izmantošana, kuras pielietošanas iespējas licencētās maksšķerēšanas organizētājs attiecīgi izvērtētu atbilstoši konkrētajiem ūdeņiem un apstākļiem.

Par LMVZMK noteikumu projektu **Padome vienojas**, ka:

1) priekšlikums, par to, ka 5.3.apakšpunkts būtu atceļams **nav atbalstāms**, jo esošajā redakcijā tas paredz, ka licencēto maksšķerēšanu var organizēt arī tad, ja organizētājs pilda papildus prasības (vides un zivju resursu aizsardzībai, pavairošanai, ūdeņu apsaimniekošanai, un kontroles nodrošināšanai), kas ir svarīgi no ūdeņu apsaimniekošanas viedokļa. Publiskie ūdeņi ar Zemes pārvaldības likumu ir nodoti pašvaldību valdījumā, tomēr līdzekļi to apsaimniekošanai nav paredzēti, neskatoties uz to, ka publisko ūdeņu apsaimniekošana ir attiecīgo pašvaldību vai nomnieku pienākums. Licencētā maksšķerēšana, vēžošana un zemūdens medības var sniegt maksšķerēšanai, vēžotājiem un zemūdens medniekiem papildus iespējas (zivju ieguvei limitētā daudzumā vietās, kur tā ierobežota, papildus pakalpojumus, papildus zivju resursu ieguves iespējas), kā arī ļaut iegūt līdzekļus ūdeņu apsaimniekošanai, zivju resursu pavairošanai un kontroles stiprināšanai, ūdeņu piekrastes labiekārtošanai un maksšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību apstākļu uzlabošanai.

2) priekšlikums, ka pašvaldības kā licencētās maksšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību organizētāji nevar pretendēt uz Zivju fonda līdzekļiem, **nav atbalstāms**, jo 20% no pašvaldību ieņēmumiem no licencētās maksšķerēšanas, vēžošanas, zemūdens medībām arī turpmāk tiks pārskaitīti Valsts budžetā Zivju fonda dotācijas veidošanai. Šādi ierobežojumi nevarēs dot pozitīvu efektu ūdeņu apsaimniekošanas jomā, jo fonda atbalsts ir būtisks instruments zivju un ūdeņu resursu stāvokļa uzlabošanai.

3) priekšlikums ieviest licencētās maksšķerēšanas vietās obligātu bezmaksas licenci tādu zivju maksšķerēšanai, kurām MVZM noteikumos nav noteikts loma limita ierobežojums, būtu saistāms ar LMVZMK noteikumu projekta 25.punkta priekšlikumā jau paredzēto normu. Taču **nav atbalstāms** priekšlikums nodrošināt obligātu bezmaksas licenču saņemšanu un attiecināt to uz visu attiecīgā nolikuma darbības laiku, jo licenču darbības un atskaitīšanās termiņš visos gadījumos attiecas uz kalendāro gadu. Pēc gada tiek veikti licenču apkopojumi, veidotas

atskaites un uz nākamo gadu tiek izsniegtas jaunas licences. Tāpat nav pieņemams MRK ierosinājums licencētās maksšķerēšanas vietās veikt zivju iegūvi bez licences.

D.Straubergs sēdes nobeigumā informē, ka Padome abos noteikumu projektos ir noteikusi “sarkanās līnijas” jeb identificējusi problēmjautājumus, un akceptējusi šo noteikumu projektu redakcijas, par kurām Padome attiecīgi pastāvēs arī tālākās diskusijās abu noteikumu projektu virzībā.

Padomes sekretariāta vadītājs:

N.Riekstiņš